

A photograph of a cemetery. In the foreground, a large, weathered stone statue of an angel with wings is perched on a large, rough-hewn rock. The angel is looking down. The cemetery is filled with numerous gravestones of various shapes and sizes, mostly rectangular and upright. In the background, a large, multi-story brick building with a prominent steeple is visible, likely a church. The sky is overcast and grey, and the overall atmosphere is somber and quiet.

Hautustoimi

Itä-Suomen lääninhallitus

Hautausjärjestelyt

- Vainajan eläessään nimenomaisesti toivoma tietty henkilö
- Vainajan eloonjäänyt puoliso tai yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyt kumppani sekä lähimmät perilliset
- Muu vainajan läheinen henkilö
- Vainajan kotikunta
- Riitatapauksissa ”käräjien” määräämä taho

Yleiset velvollisuudet

- Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä **arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla**
 - ”Suojellaan” vainajan läheisten ihmisen tunteita ja ihmisten käsitystä siitä, miten vainajiin tulee suhtautua
 - Toimitus, joka yleisen käsityksen mukaan rikkoisi arvokkuutta tai vainajan uskon kunnioittamista vastaan voidaan kieltää.
 - Ruumiin ja tuhkan epäkunnioittava käsittely voi täyttää myös hautarauhan rikkomisen tunnusmerkistön (lemmikkieläimet, roviopoltto, muistotimantti?)
 - *Lääninhallitusten suositus*: vainajan hauta on peitettävä viimeistään seuraavana päivänä, kuitenkin poikkeuksena lauantaina haudattavien osalta maanantaina.

Yleiset velvollisuudet

- Vainaja ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava
 - Oltava aina lupa hautaamiseen
 - Ajankohta voi pitkittyä esim. kuolinsyyn tai rikoksen selvittämisen yhteydessä tai hautausjärjestelyihin liittyvän käräjäoikeuden päätöksellä
 - *Lääninhallitusten suositus*: vainaja haudattava ”normaalitapauksissa” 3 enintään 4 viikon sisällä.
- Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.
 - Vainajan eläessään nimenomaisesti ilmaiset toivomukset
 - esim. hautaamisesta, tuhkaamisesta ja tuhkan käsittelystä
 - Toiveet otettava huomioon niin hyvin, kuin se on kohtuudella mahdollista (ei kuitenkaan kohtuuttoman vaikeaa tai kuolinpesän varoihin nähden kohtuuttoman kallista toivetta)
 - Työturvallisuus- ja pieteettinäkökulmat
 - Arkkumateriaalit, kääreet, elektroniset laitteet, proteesit tms.

Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

- Tuhka on **vuoden kuluessa tuhkaamisesta** haudattava tai muulla tavoin sijoitettava **pysyvästi yhteen paikkaan**
- Jolleivät ”hautausjärjestelyistä vastaavat henkilöt” kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhkasta, **sijoitetaan** tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi
 - **Huom.** Ellei erillistä tietoa vainajan toiveesta tai pyyntöä tunnuksettomalle alueelle sijoittamisesta, sijoitus aina tunnukselliselle hautausmaalle tai muistolehtoon
- Tuhkan sijoittamiseen **on oltava** alueen omistajan tai haltijan **suostumus**
 - Maa- tai vesialueen omistaja/haltijan mielellään kirjallinen suostumus
 - Tuhkan sijoittaminen hautausmaa-alueiden ulkopuolelle tapahtuu sijoittamisesta vastaavan henkilön vastuulla

Yksityinen hauta

- Ruumis tai tuhka voidaan haudata myös yksityiseen maahan
- Lääninhallitus voi erityisestä syystä myöntää luvan perustaa yksityinen hauta nimetyn vainajan hautaamiseen hautaustarkoitukseen sopivaan paikkaan
 - Hautarauha (haudan ylläpito) vähintään 25 vuotta hautaamisesta
 - Rasitemerkintä kiinteistötietojärjestelmään kiinteistöllä olevasta haudasta (lääninhallitus poistaa merkinnän, kun hauta on lakkautettu)
- **HUOM! Jos tuhka sijoitetaan (*ns. sirotellaan tai haudataan maatuva tuhkauurna*) maahan eikä paikalle tule muistomerkkiä tai muuta näkyvää merkkiä haudasta**
 - tarvitaan alueen omistajan/haltijan suostumus
 - ei tarvita lääninhallituksen lupaa

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

- Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä lääninhallituksen luvalla siirtää toiseen hautaan
 - Vainaja ei ole jostain syystä voitu alun perin haudata paikkaan, joka vastaa hänen ja hänen omaisten tahtoa
 - Periaatteessa myös poikkeuksellisen painavat terveydensuojeluun tai maankäyttöön liittyvät syyt
 - Viime kädessä tapauskohtainen kokonaisharkinta ratkaisee.
- Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvitaan lisäksi terveydensuojeluviranomaisen lupa.
 - Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.

Krematoriotoiminta

- Krematoriolla edellytykset ylläpitää krematoriota asianmukaisesti
 1. Krematorion on pystyttävä varmistamaan, että oikea vainaja tuhkataan
 - **ISLH:n suositus:** sisäinen kirjanpito vainajaan kohdistuvien tietojen ja asiakirjojen tarkistamisesta:
 1. ao. vainajalla on ***lupa hautaamiseen*** – asiakirja
 2. ao. vainajan arkussa on vainajan nimi tai muu tunnistetieto (*vainajan nimilappu, krematorioon tuodun arkun toimitustiedot?*)
 3. ao. vainajan tiedot löytyvät krematorion omasta varaustietojärjestelmästä esim. tuhkauksen ajankohdan varauskirja, hautausasiakirja

Krematoriotoiminta

2. Toimitilat & tuhkaaminen

- Vainajan arkun saapuminen krematorioon
- Vainajan arkun säilyttäminen ennen tuhkausta
- Vainajan tuhkaaminen
- Uurnan säilytys ennen luovutusta (tarvittaessa 1 vuosi)

3. Tuhkan luovus

- Tuhkattujen vainajien rekisteri
- Tuhkanluovuttamisasiakirja ("tuhkan sijoittamisrekisteri")
- Uurnan hautaamisen hoitaminen vuoden säilytyksen ja kehotuksen jälkeen

Tuhkauksen ja tuhkan sijoituksen rekisteröinti

Krematorion rekisteri tuhkatuista vainajista:

- Sukunimi ja etunimet
- Syntymäaika tai henkilötunnus
- Kuolinaika
- Tuhkaamisajankohta
- Tuhkan luovutuksessa ilmoitettu tieto siitä, minne vainajan tuhka on pysyvästi sijoitettu

Rekisteri säilytettävä pysyvästi

Tuhkan luovuttaminen

- Krematorion ylläpitäjä saa luovuttaa tuhkan vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan sijoitettavaksi
 - Peruslähdekohdan mukaan tuhkaa säilyttää hautaamiseen tai muuhun lopulliseen sijoittamiseen asti joko krematorion ylläpitäjä tai sen hautausmaan ylläpitäjä, jonne tuhka on (kokonaisuudessaan) tarkoitus haudata tai sijoittaa.
 - *Lääninhallitusten suositus*: tuhkan nouto krematoriosta 1 viikko ennen sijoitusta. Väliaikaista ”kotisäilytystä” ei suositata.
- Krematorion ei saa luovuttaa tuhkaa, jos on perusteltu syy epäillä, että tuhkaa tultaisiin käsittelemään hautaustoimilain säännösten vastaisesti
 - Krematorion vastuulla: vainajan tuhkanluovuttaminen oikealla henkilölle ja tarkistaa tuhkan oikea käsitteleminen (sitova sijoitusilmoitus).

”Tuhkan sijoittamisrekisteritietoja”

- Ennen tuhkan luovuttamista on **luovutuksensaajan** ilmoitettava krematoriolle **kirjallisesti**, minne tuhka tullaan sijoittamaan esim. valmislomake/-asiakirja tuhkanluovuttamiseen:
 - Vainajan henkilötiedot: sukunimi, etunimi, syntymäaika tai henkilötunnus, kuolinaika
 - Vainajan kotikuntatiedot: ei pakollinen, suositeltava
 - Vainajan tuhkaamisajankohta: tärkeä 1. vuoden säännön vuoksi
 - Tuhkan hautaamis-/sirottelyn ajankohta
 - Tuhkan sijoituspaikkatiedot:
 1. Hautausmaatiedot
 2. Lääninhallituksen tai OPM:n lupapäätös yksityisestä hautapaikasta
 3. Jonkun muun lopullisen sijoitusalueen tiedot ja alueen omistajan suostumus (tarvittaessa kartta, maanomistajan tai vesialueen omistajan suostumisasiakirja, kiinteistörekisteritunnus tai muu ”paikkatunnistieto”)
 - Tuhkan vastaanottajan tiedot: omainen, hautaustoimisto, muu valtakirjalla
 - Vastaanottajan henkilöllisyyden tunnistaminen
- **LSLH:n ja ISLH:n suositus:** Tuhkanluovutuksen asiakirjat (ml. kopiot) tulisi olla seuraavilla tahoilla: tuhkan vastaanottajalla, krematoriolla ja sijoituspaikkakunnan hautausmaan ylläpitäjällä. Lisäksi kopio lääninhallitukselle, kun sijoitus muu kuin hautausmaa.

Valtion aluehallinto uudistuu 2010

- Lääninhallitusten, TE-keskusten, ympäristökeskusten, ympäristölupavirastojen, työsuojelupiirien ja tiepiirien tehtävät kootaan kahteen uuteen viranomaiseen, aluehallintovirastoon (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY).
- Uudet aluehallintoviranomaiset aloittavat toimintansa 1.1.2010, ***mikäli eduskunta hyväksyy uudistusta koskevan lainsäädännön.***
- **Hautustoimilain** osalta lääninhallitukselle määrätyt tehtävät on valmisteltu siirrettävän **Itä-Suomen aluehallintovirastolle** 1.1.2010 alkaen (**Mikkeli**)
- Itä-Suomen AVI huolehtisi uutena tehtävänä myös luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen ja siirtoväen sankarihautausmaiden hoitoon liittyviä valtionavustustehtäviä.
- Lisäksi lääninhallitusten **lääninoikeuslääkintä** siirtyy **Terveyden ja hyvinvointilaitokseen** (THL) 1.1.2010.

Turvallisesti tuhkaksi – Imatra 20.10.2009

Itä-Suomen lääninhallitus

Anne-Kaarina Lyytinen

anne-kaarina.lyytinen@laaninhallitus.fi

071 875 2139